

**College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel**

DATUM	21-9-2021	NUMMER PS	PS2021RGW07
DOMEIN	Stedelijke leefomgeving	COMMISSIE	RGW
STELLER	Gerard Koot	TELEFOONNUMMER	06 4207 5908
DOCUMENTNUMMER	822B4B71	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen

Onderwerp : Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal!

Bijlage(n): 1. Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal!
2. Uitkomsten online enquête Ontwikkelbeeld

Aan Provinciale Staten,

Gevraagd besluit

1. Het Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort Centraal! met daarin opgenomen pijlers, strategie en uitvoeringsagenda vast te stellen, als basis voor de verdere samenwerking met de partners (rijk, provincies, regio's, gemeenten, waterschappen en andere partners) op het gebied van verstedelijking, economie, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid.
2. Het college van Gedeputeerde Staten opdracht te geven om de uitvoeringsagenda van het Ontwikkelbeeld met partners uit te werken en de Staten hierover nader te informeren.
3. Kennis te nemen van bijlage 2: Uitkomsten online enquête Ontwikkelbeeld.

Inleiding

Een centrale ligging, met goede verbindingen, prachtige natuur, een competitieve economie, steden en kernen die historisch én modern zijn en een grote diversiteit aan landgoederen en waardevolle landschappen zorgen ervoor dat de regio Amersfoort een zeer gewilde regio is om te wonen, werken en recreëren. Hierdoor en door andere ruimtevragers zoals energie transitie, duurzame landbouw en klimaatadaptatie, loopt de druk op het gebruik van de ruimte enorm op. Om de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te benutten en de kwaliteiten van de regio te behouden en te versterken, werken de negen gemeenten in Regio Amersfoort samen met de Provincie Utrecht aan het Ontwikkelbeeld voor de periode van 2030 – 2040.

In deze regionale verstedelijkingsstrategie geeft Regio Amersfoort een antwoord op de vraag hoe de groei van wonen en werken op te vangen én hoe tegelijk de bereikbaarheid, leefbaarheid en groene kwaliteiten van de regio behouden en versterkt kunnen worden. Hierbij wordt voortgebouwd op de koers voor de periode 2020-2030 en de Nationale, Provinciale en gemeentelijke (Omgevings)visies. Met het Ontwikkelbeeld benut Regio Amersfoort haar centrale positie als sterke en gezonde regio in het hart van het Stedelijk Netwerk Nederland (concept uit Nationale Omgevingsvisie) waar regionale, provinciale én nationale opgaven samenkomen. Het Ontwikkelbeeld is een vervolg op de Regionale Ruimtelijke Visie (RRV) Amersfoort.

Het Ontwikkelbeeld vormt het gezamenlijk gedragen perspectief voor de Regio Amersfoort en de provincie Utrecht. Deze gezamenlijke koers zorgt voor een verdere ontwikkeling van de regio waarbij de leefbaarheid en bereikbaarheid behouden blijven. Op basis van de opgenomen uitvoeringsagenda, blijven de gemeenten en provincie Utrecht met elkaar toewerken naar dit perspectief. Het betreffen niet alleen regionale en provinciale

maar ook nationale opgaven zoals wonen/ werken, bereikbaarheid en leefbaarheid (groen en landschap). Betrokkenheid en inbreng vanuit het Rijk bij de uitvoering van het perspectief is daarom ook essentieel. De regionale, provinciale en nationale opgaven komen samen in de volgende onderwerpen van het Ontwikkelbeeld:

- Gebiedsuitwerking Metropoolpoort Amersfoort Centraal-Amersfoort Schothorst;
- Verkenning kansen Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) / Bus Rapid Transit (BRT) en fietsnetwerk in samenhang met de integrale aanpak multimodale corridors (A1, A28) Regio Amersfoort;
- Handelingsperspectief buitengebied Utrechtse Heuvelrug, Eemvallei, Gelderse Vallei;
- Groen Groeit Mee Pact.

Bij het uitvoeren en slagen van het Ontwikkelbeeld is input en bijdrage van het Rijk van essentieel belang. Om de gezamenlijke opgaves met het Rijk te bespreken en het Rijk te committeren aan het Ontwikkelbeeld, staat het Ontwikkelbeeld op de agenda van het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogrammering Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) van 24 november. Inzet vanuit de provincie Utrecht en de Regio Amersfoort is om met het Rijk af te spreken om gezamenlijk in te zetten op de gemeenschappelijke opgaves.

Bij [Statenbrief](#) bent u in september 2020 geïnformeerd over het proces met betrekking tot het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal!. In het BO MIRT najaar 2020 is afgesproken dat het Rijk via een klankbordgroep aan het Ontwikkelbeeld zal meewerken. Omdat de gemeenten Barneveld en Nijkerk binnen de provincie Gelderland liggen en vanwege de samenhang met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Food Valley is de provincie Gelderland ambtelijk en bestuurlijk betrokken.

U heeft in januari 2021 ingestemd met het resultaat van Fase 1: [de rapportages Urgentie en opgaven en het Afwegingskader](#). Op 19 mei 2021 heeft in een informatiesessie voor PS plaatsgevonden over het Ontwikkelbeeld. Als vervolg daarop heeft u tijdens de commissie Omgevingsvisie (16 juni 2021) input en aandachtspunten meegegeven in het traject, deze zijn betrokken bij de verdere uitwerking van het Ontwikkelbeeld.

Opbouw Ontwikkelbeeld

In de strategie voor de periode 2030-2040 staan focusgebieden centraal. Gebieden waar binnen maximaal 10 minuten fietsen van bestaande stations in Amersfoort (Metropoolpoort Amersfoort Centraal -Amersfoort Schothorst), Nijkerk en Barneveld (regiopoorten) waar wonen, werken en hoogwaardige openbare ruimte samenkomen. Plekken van ontmoeting en interactie tussen denkers en doeners. Onlosmakelijk deel van de strategie is bouwen voor vitaliteit en een sterke verbinding en inzet op versterking van het omliggende landschap waar ook veel ruimtelijke opgaven spelen. Gezamenlijk leidt dit tot potentieel van ruim 17.500 woningen in de periode 2030-2040, bovenop de 23.000 woningen dit tot 2030 worden gebouwd op basis van woondeal addendum Regio Amersfoort. De strategie 2030-2040 is voldoende robuust om planuitval op te kunnen vangen.

Het ontwikkelbeeld is gebaseerd op 6 pijlers:

1. Robuust maken unieke landschappelijke structuren voor de leefbaarheid;
2. Combineren en prioriteren van ruimtevragers in buitengebied om lokale vitaliteit te waarborgen;
3. Wonen en werken in focusgebieden rondom bestaande knopen;
4. Aanjagen nationale betekenis van regio met unieke economische clusters;
5. Inzetten op gezonde mobiliteit als volwaardig keuzealternatief;
6. Integraal aanpakken bereikbaarheid op multimodale corridors.

Daarmee is het gezamenlijke perspectief en de kern van de visie voor de periode 2030-2040 gezet: **Regio Amersfoort Centraal!** Een perspectief waarin de kracht van het landschap centraal staat als drager voor vitaliteit en het katalyserende effect van nabijheid van wonen en werken wordt ingezet om de regio te verankeren in het hart van het Stedelijk Netwerk Nederland. Om het Ontwikkelbeeld adaptief en robuust te maken zijn er mogelijkheden om doorgroei te accommoderen en planuitval op te vangen door een hogere ambitie in

focusgebieden, inzet op nieuwe HOV knopen of meer bouwen bij de (kernen van) andere gemeenten om de vitaliteit hiervan te borgen.

Onderdeel van het Ontwikkelbeeld is de uitvoeringsagenda. Hiermee wordt op korte termijn verdere uitvoering gegeven aan het Ontwikkelbeeld. Uitgangspunt is dat de uitvoeringsagenda in samenwerking met regio, Rijk en provincie Utrecht uitgevoerd gaat worden met daarbij aandacht voor prioritering, integraliteit, planning, financiële dekking en inhoud.

Juridische en andere relevante kaders

Artikel 158 Provinciewet

Alles wat voortvloeit uit het Ontwikkelbeeld en raakt aan besluitvorming over het lokale en provinciale omgevingsbeleid is de verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies. Vanuit de afspraken die gemaakt worden over het Ontwikkelbeeld wordt van de deelnemende gemeenten, provincies en het Rijk verwacht dat besluiten die zij nemen over gebiedsgerichte uitwerkingen aansluiten bij het Ontwikkelbeeld.

Argumentatie

De impact van de verwachte woningbouwopgave in de Regio Amersfoort en in de omliggende regio's Metropoolregio Utrecht, Metropoolregio Amsterdam en Arnhem-Nijmegen/Food Valley geeft, gezien de daarin centraal gelegen de Regio Amersfoort, aanleiding tot het zoeken van partnerschap met Rijk en provincies. Alleen door samen te werken en gezamenlijke gewogen keuzes te maken en investeringen af te stemmen en te bundelen, kunnen we de grote woonopgave in de regio realiseren en de kwaliteiten van de regio behouden.

Met het vaststellen van dit Ontwikkelbeeld weet de provincie Utrecht zich verzekerd van steun en partnerschap in grote ruimtelijk keuzes, ingrepen en investeringen. Voor Rijk-regio overleggen heeft de provincie een breed gedragen en vastgesteld verstedelijkingsperspectief nodig.

Parallel aan de totstandkoming van het Ontwikkelbeeld is gewerkt aan de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) in RES Regio Amersfoort en RES Food Valley (de uitkomsten van beide RES'sen zijn geïntegreerd in het Ontwikkelbeeld).

Beide processen dragen bij aan een gezonde en duurzame groei van Regio Amersfoort door richtinggevende keuzes te maken voor het duurzaam en zoveel mogelijk binnenstedelijk ontwikkelen van nieuwe woon/werklocaties in 2030-2040, bereikbaarheid (openbaar vervoer en fiets), meegroeien van groen en inpassing van duurzame opwek van energie.

Doelen en indicatoren

De vaststelling van het Ontwikkelbeeld Amersfoort is opgenomen als resultaat in de programmabegroting van 2021. Het sluit aan bij meerjarendoel 1.1.4: Agenda's en afspraken met (boven)regionale partners zijn beter afgestemd op wederzijdse belangen.

Bij de start van het proces zijn twee doelen geformuleerd, namelijk een gezamenlijke visie op de regionale ruimtelijke ontwikkeling en de externe positionering van de regio. Met vaststelling van het Ontwikkelbeeld leggen we de basis voor beide neer. Het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort Centraal! levert een perspectief op voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van de Amersfoortse regio op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, leefbaarheid en landschap tot 2040, mede in relatie tot de positie van Regio Amersfoort in nationale context.

Veel ontwikkelingen zijn al in gang gezet voor de periode tot 2030 en vinden hun uitwerking in regionaal programmeren wonen en werken, de woondeal en de lokale omgevingsvisies. Met het Ontwikkelbeeld wordt beoogd de koers voor de periode na 2030 nader te bepalen, hetgeen ook kan leiden tot bijstelling van keuzes in de periode tot 2030 (no-regret maatregelen met het oog op lange termijn ontwikkelingen). Dit vindt zijn plek in de samen te prioriteren uitvoeringsagenda. Parallel en complementair aan deze uitvoeringsagenda komt dit tot uitdrukking met de invulling van de omgevingsvisies van de regiogemeenten. Met het Ontwikkelbeeld gaan regiogemeenten en provincie hun samenwerking verder intensiveren en via uitvoeringsprogramma's samen aan de slag. Daarnaast is ook de samenwerking tussen de regio Amersfoort en de omliggende regio's van belang. Deze zal door de provincie Utrecht verder worden gestimuleerd.

Uiteindelijk is dit Ontwikkelbeeld ook een gezamenlijke richting die zorgt voor een eenduidig geluid uit de Regio Amersfoort in gesprekken met het Rijk.

Participatie

In de participatie is een eerste stap gezet om inwoners te betrekken bij de gesprekken over de ontwikkeling van wonen, werken en andere vormen van ruimtegebruik. Hiervoor is gestart met het afnemen van een online enquête onder de inwoners van de Regio Amersfoort. Inwoners hebben we in de online enquête gevraagd te reflecteren op de verschillende waarden en functies die zij belangrijk vinden voor de toekomst van Regio Amersfoort. De uitkomsten van de online enquête zijn niet representatief voor wat DE inwoner van Regio Amersfoort vindt. Het geeft wel een indruk van hoe verschillende inwonersgroepen denken over wat belangrijk is voor het Ontwikkelbeeld.

Het resultaat van de enquête is een eerste beeld van wat inwoners hoog waarderen wanneer er keuzes gemaakt worden rond wonen, werken, mobiliteit, klimaat, energie en natuur. Uit de enquête komen ook de belangrijkste pijnpunten voor inwoners naar voren. De opbrengst van de online enquête wordt gebruikt als basis voor de verdere uitwerking van het Ontwikkelbeeld naar de verschillende uitvoeringsprogramma's die hieronder vallen en de verdere participatie die plaats gaat vinden binnen de uitvoeringsprogramma's.

Regionale stakeholders

Met de regionale stakeholders VNO-NCW (namens bedrijvenkringen), de SWEV (namens woningcorporaties), NMU (namens natuur- en milieuorganisaties) en LTO (namens de landbouwsector) is gesproken over de urgentie en opgaven, de scenario's, het Ontwikkelbeeld en de strategie. De inbreng van deze partijen is, waar mogelijk, verwerkt in de definitieve versie van het Ontwikkelbeeld.

Financiële consequenties

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

De samenwerking na vaststelling van het Ontwikkelbeeld zal leiden tot gerichte en gezamenlijk afgewogen onderzoeken, investeringen en ontwikkelingen bijvoorbeeld in mobiliteitsoplossingen en ontwikkellocaties, en wordt verder uitgewerkt en besproken bij de uitvoeringsagenda. Eventuele dekkingsvraagstukken keren op dat moment terug voor besluitvorming in college en staten

Vervolg

Na vaststelling van het Ontwikkelbeeld wordt de verstedelijkingsstrategie bekrachtigd in het BO MIRT (eind november 2021). Het abstractieniveau van het Ontwikkelbeeld vraagt een vertaalslag naar verdere invulling van de opgaven. Met de pijlers van het Ontwikkelbeeld is een kwalitatief hoogwaardige en toekomstbestendige koers

geschetst. Samenwerking met Rijk, provincies en regio en doorvertaling van het Ontwikkelbeeld naar het lokale omgevingsbeleid is noodzakelijk, om op de geschetste koers te geraken en te blijven.

Na het BO MIRT wordt invulling gegeven aan de uitvoeringsagenda bij het Ontwikkelbeeld. Over de prioritering, planning, financiën en inhoud van de uitwerkingsagenda wordt u in het najaar van 2022 geïnformeerd.

Veel ontwikkelingen zijn al in gang gezet voor de periode tot 2030, zoals de uitvoering van de Woondeal. In samenhang met Ontwikkelbeeld en Woondeal wordt komende jaren ervaring opgedaan met regionaal programmeren wonen en werken.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Besluit op 17 november 2021 tot vaststelling van het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort Centraal!

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 17 november 2021;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 september 2021
met nummer 822B4B70
van afdeling Stedelijke leefomgeving

Overwegende dat:

- De regio door de centrale ligging in het Stedelijk Netwerk Nederland en de landschappelijke kwaliteiten een aantrekkelijk woon en werkgebied is, waardoor een sterke groei van het aantal benodigde woningen en bedrijven voor de periode 2030-2040 wordt voorzien;
- Deze groei in goede banen geleid moet worden zodat het aantrekkelijke karakter, de leefbaarheid en bereikbaarheid van de regio behouden blijft en verder versterkt wordt;
- Dat hiervoor van belang is dat in regionaal en nationaal verband wordt samengewerkt aan een gemeenschappelijk opgesteld en gedragen integraal Ontwikkelbeeld;

Besluiten Provinciale Staten van 17 november 2021, inclusief aangenomen amendement:

1. Het Ontwikkelbeeld 2030-2040 Regio Amersfoort Centraal! met daarin opgenomen pijlers, waaronder begrepen het volwaardig meenemen van de opinie van de inwoners, strategie en uitvoeringsagenda vast te stellen, als basis voor de verdere samenwerking met de partners (rijk, provincies, regio's, gemeenten, waterschappen, inwoners en andere partners) op het gebied van verstedelijking, economie, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid.
2. Het college van Gedeputeerde Staten opdracht te geven om de uitvoeringsagenda van het Ontwikkelbeeld met partners uit te werken en de Staten hierover nader te informeren.
3. Kennis te nemen van bijlage 2: Uitkomsten online enquête Ontwikkelbeeld.

w.g.
Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters